

Sosiaali- ja
terveysministeriö

Kotihoidon tuen Norjan malli (HE 69/2026 vp)

Perustuslakivaliokunnan kuuleminen 28.5.2026

Silja Dahlgren, lakimies STM

Kotihoidon tukeen kolmen vuoden asumisaikavaatimus

- Tavoitteena vahvistaa hiljattain maahan muuttaneiden kotoutumispalveluihin ja työmarkkinoille osallistumista sekä lasten varhaiskasvatukseen osallistumista
- Ehdotetaan kolmen vuoden asumisaikavaatimusta kotihoidon tukeen
 - Ei ehdoteta kansalaisuuteen perustuvia rajoituksia
- Käytännössä koskisi lähinnä kolmansista maista Suomeen muuttavia
 - EU-lainsäädäntö edellyttää muissa EU:n sosiaaliturva-asetusta 883/2004 soveltavissa maissa täyttyneiden asumiskausien hyväksi lukemista

Kotihoidon tukea saavan vanhemman tulisi pääasiallisesti hoitaa lasta

- Kotihoidon tuki maksettaisiin lasta pääasiallisesti hoitavalle vanhemmalle tai muulle huoltajalle
 - Muutoksen tarkoituksena asumisaikavaatimuksen tarkoituksenmukainen kohdistuminen tuen saajaan

Voimaantulo 1.1.2027

- Siirtymäsäännösten perusteella asumisaikavaatimusta sovellettaisiin aikaisintaan 1.1.2027 Suomeen muuttaneisiin henkilöihin

Vaikutusten arviointi epävarmaa

- Epävarmaa:
 - Maahanmuutto tulevaisuudessa
 - Tavoiteltujen käyttäytymisvaikutusten toteutuminen
- Arvion mukaan 2500 henkilöllä ei olisi oikeutta kotihoidon tukeen, koska asumisaikavaatimusta koskeva edellytys ei täyttyisi.
- Lisäksi esitys vaikuttaisi 2200 perheeseen, jotka ensisijaisesti järjestäisivät lapsen hoidon kotihoidon tuella perheen ulkopuolisen hoitajan toimesta.

Vaikutusten arviointia

- Tavoiteltujen käyttäytymisvaikutusten toteutuessa kohdejoukon taloudellinen asema paranisi
 - Työttömän työnhakijan yleistuki korkeampi kuin keskimääräinen kotihoidon tuki
- Mahdollista, että vanhempi jäisi hoitamaan lasta kotiin ilman etuutta
 - Voisi johtaa toimeentulon heikkenemiseen
 - Toimeentulotuen perusosaa voitaisiin alentaa, jollei alentamiseen liittyvä kohtuusharkinta estäisi alentamista
- Vaikutus julkiseen talouteen vuonna 2027 1 milj. euroa, täysimääräinen vaikutus vuodesta 2030 alkaen 9,9 milj. euroa

Vaikutukset perusoikeuksiin

- Tavoiteltujen käyttäytymisvaikutusten toteutumisella positiivisia vaikutuksia naisten ja lasten asemaan
- Jos tavoitellut käyttäytymisvaikutukset eivät toteudu, riskinä, että vanhemman tavoittaminen kotoutumista ja työllistymistä edistäviin palveluihin vaikeutuisi
- Lapsen yksilöllisen edun toteutuminen

Suhde perustuslakiin

- Perustuslakivaliokunta on pitänyt sosiaaliturvalainsäädännössä olevia asumisaikavaatimuksia sinänsä hyväksyttävinä (esim. PeVL 48/2006 vp)
- Kotoutumistavoitteen toteuttaminen hyväksyttävä tavoite järjestää maahanmuuttajien sosiaaliturvaa muista poikkeavalla tavalla (esim. PeVL 55/2016 vp)

Perustuslakivaliokunnan lausunnon tarpeellisuudesta

- Ei aiempaa kannanottoa, onko kolmen vuoden asumisaikavaatimusta pidettävä kohtuullisena varhaiskasvatuksen vaihtoehdoksi tarkoitettussa alle kolmevuotiaan lapsen hoitamiseksi maksettavassa etuudessa.
- Tosiasiallisesti rajoitetaan maahanmuuttajien yhdenvertaisia mahdollisuuksia valita pienten lasten hoidon järjestämistapa.
- Valiokunnan lausunto tarpeen sen arvioimiseksi, onko syrjintäkiellon kannalta riittävät perusteet sille, että rajatun maahanmuuttajaryhmän oikeutta lasten kotihoidon tukeen rajoitetaan.

Kiitos.

Sosiaali- ja
terveysministeriö